

D E C I Z I E

cu privire la respingerea apelului declarat de Consiliul raional Briceni,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată formulată de Toderico Ivan către Consiliul raional Briceni, privind anularea actului administrativ, încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată,

împotriva hotărârii Judecătoriei Edineț, sediul central, din 21 decembrie 2023,

Dosarul nr.3a-40/24
PIGD nr.2-20146469-03-3a-11042024

Prima instanță: Judecătoria Edineț, sediul central (judecător Natalia Bobu)

28 mai 2026, mun.Bălți

Textul corespunde originalului

Examinând în ședință judiciară publică cererea de apel declarată de Consiliul raional Briceni, împotriva hotărârii judecătoriei Edineț, sediul central, din 21 decembrie 2023, emisă în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată formulată de Toderico Ivan către Consiliul raional Briceni, privind anularea actului administrativ, încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată,

Curtea de Apel Nord, în completul compus din:
Elena Grumeza, Președinte,
Natalia Costaș,
Ivan Parii, judecători
Radmila Roșca, grefier

A constatat următoarele:

ÎN FAPT

La 12 noiembrie 2020, Toderico Ivan s-a adresat cu acțiune în ordinea contenciosului administrativ către Consiliul raional Briceni solicitând:

- recunoașterea faptului ilegalității destituirii din funcția deținută de Secretar al Consiliului raional Briceni;

- anularea deciziei Consiliului raional Briceni nr.5/1 din 13.10.2020 „cu privire la comportamentul agresiv al secretarului Consiliului raional Briceni, dlui Toderico Ivan, față de angajații instituției, atitudinea dumnealui față de bunurile Consiliului raional Briceni şi recomandarea Comisiei de disciplină de aplicare față de Secretarul Consiliului raional Briceni Toderico Ivan a sancțiunii disciplinare sub formă de mustrare aspră";

- anularea deciziei Consiliului raional Briceni nr.5/2 din 13.10.2020 „privind examinarea materialelor comisiei de disciplină referitor la comportamentul şi încălcările depistate în activitatea dlui Toderico Ivan, secretarului Consiliului raional Briceni şi recomandările comisiei de disciplină privind aplicarea sancțiunii disciplinare, sub formă de destituire din funcția deținută", cu restabilirea în funcția de Secretar al Consiliului raional Briceni;

- anularea deciziei Consiliului raional Briceni nr.5/3 din 13.10.2020 „cu privire la împuternicirea persoanei care va exercita interimatul funcției de Secretar al Consiliului raional Briceni”;

- încasarea salariului pentru perioada absenței forțate de la serviciu, prejudiciul moral în mărimea stabilită de lege și toate cheltuielile de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată reclamantul a invocat că, prin deciziile Consiliului raional Briceni din data de 13.10.2020, emise consecutiv în aceiași zi sub nr.5/1 şi nr.5/2, neîntemeiat a fost sancționat disciplinar prin mustrare aspră, în rezultatul cărora ilegal a fost destituit din funcția deținută de Secretar al Consiliului raional Briceni.

Deci, prin decizia Consiliului raional Brceni nr.5/1 din 13.10.2020 „*cu privire la comportamentul agresiv al secretarului Consiliului raional Briceni dlui Toderico Ivan față de angajații instituției, atitudinea dumnealui față de bunurile Consiliului raional Briceni și recomandarea Comisei de disciplină de aplicare față de secretarul Consiliului raional Briceni Toderico Ivan a sancțiunii disciplinare sub formă de mustrare aspră*”, dânsul a fost sancționat cu mustrare aspră.

Prin decizia Consiliului raional Briceni nr.5/2 din 13.10.2020 „*cu privire la examinarea materialelor comisiei de disciplină referitor la comportamentul şi încălcările depistate în activitatea dlui Toderico Ivan, secretarului Consiliului raional Briceni şi recomandările comisiei de disciplină privind aplicarea sancțiunii disciplinare sub formă de destituire din funcția deținută*”, a fost destituit din funcția deținută de Secretar al Consiliului raional Briceni, iar activitatea sa de funcționar public a fost declarativ recunoscută nesatisfăcătoare, or, constatarea de nerespectare a principiilor de conduită a funcționarului public, lezează principiile de legalitate, imparțialitate, loialitate şi profesionalism, încălcând astfel Codul de conduită a funcționarului public.

Iar, prin decizia Consiliului raional Briceni nr.5/3 din 13.10.2020 „cu privire la împuternicirea persoanei care va exercita interimatul funcției de Secretar al Consiliului raional Briceni”, a fost numit interimatul funcției de Secretar al Consiliului raional Briceni dl Victor Statnîi.

Sub acest aspect, reclamantul și-a exprimat dezacordul față de deciziile emise, considerându-le ilegale şi neîntemeiate, emise cu încălcarea normelor de drept material şi procedural, ce ține de funcția publică şi statutul funcționarului public.

Poziția instanței de fond:

Prin încheierea judecătoriei Edineț, sediul central, din 08.07.2021, s-a atras în proces în calitate de terț Victor Statnîi, în cauza de contencios administrativ, inițiată la acțiunea lui Toderico Ivan către Consiliul raional Briceni, privind anularea actului

administrativ, încasarea salariului pentru perioada absenței forțate de la serviciu, încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată, (f.d.67 vol.I).

Prin încheierea judecătoriei Edineț, sediul central, din 23.02.2022, s-a atras în proces în calitate de terț secretarul interimar al Consiliului raional Briceni – Vadim Saracuța, în cauza de contencios administrativ, inițiată la acțiunea lui Toderico Ivan către Consiliul raional Briceni, privind anularea actului administrativ, încasarea salariului pentru perioada absenței forțate de la serviciu, încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată, (f.d.127 vol.I).

Prin hotărârea judecătoriei Edineț, sediul central, din 21 decembrie 2023, s-a admis parțial acțiunea la cererea de chemare în judecată înaintată de Toderico Ivan către Consiliul raional Briceni, privind anularea actului administrativ, încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.

- s-a anulat actul decizia Consiliului raional Briceni nr.5/2 din 13.10.2020 „cu privire la examinarea materialelor comisiei de disciplină referitor la comportamentul şi încălcările depistate în activitatea dlui Toderico Ivan, secretarului Consiliului raional Briceni şi recomandările comisiei de disciplină privind aplicarea sancțiunii disciplinare, sub formă de destituire din funcția deținută”;

- s-a obligat Consiliului raional Briceni să achite în beneficiul lui Toderico Ivan, salariul pentru perioada absenței forțate de la muncă începând cu data emiterii deciziei Consiliului raional Briceni nr.5/2 – 13 octombrie 2020, precum și cinci salarii medii cu titlu de prejudiciu moral;

- cerințele din acțiune privind anularea deciziei Consiliului raional Briceni nr.5/1 din 13.10.2020 „cu privire la comportamentul agresiv al secretarului Consiliului raional Briceni, dlui Todrico Ivan, față de angajații instituției, atitudinea dumnealui față de bunurile Consiliului raional Briceni şi recomandarea Comisiei de disciplină de aplicare față de Secretarul Consiliului raional Briceni Toderico Ivan a sancțiunii disciplinare sub formă de mustrare aspră” și anularea deciziei Consiliului raional Briceni nr.5/3 din 13.10.2020, „Cu privire la împuternicirea persoanei care va exercita interimatul funcției de Secretar al Consiliului raional Briceni”, s-au respins, ca fiind neîntemeiate.

Prin încheierea judecătoriei Edineț, sediul central, din 23 ianuarie 2024, s-a respins cererea reclamantului Toderico Ivan cu privire la emiterea unei hotărâri suplimentare-explicative, ca neîntemeiată.

Solicitarea apelantului:

Invocând netemeinicia soluției instanței de fond, la 22.12.2023, Consiliul raional Briceni a contestat-o cu apel nemotivat, solicitând casarea hotărârii judecătoriei Edineț, sediul central, din 21.12.2023, în latura admiterii acțiunii, cu pronunțarea unei noi

hotărâri de respingere integrală a cererii de chemare în judecată. Ulterior, la 10.04.2024 (conform ștampilei aplicate pe plicul poștal – f.d.63 vol.II), Consiliul raional Briceni a depus apel motivat.

Iar, la 19.01.2024, Toderico Ivan a contestat cu apel nemotivat hotărârea judecătoriei Edineț, sediul central, din 21 decembrie 2023, solicitând admiterea acestuia, casarea soluției instanței de fond în latura respingerii acțiunii, cu pronunțarea unei hotărârii de admitere integrală a cererii de chemare în judecată.

Ulterior, la 07.02.2024, Toderico Ivan a contestat cu recurs încheierea judecătoriei Edineț, sediul central, din 23 ianuarie 2024, solicitând admiterea acestuia, casarea soluției instanței de fond, cu adoptarea unei hotărâri de admitere a cererii cu privire la emiterea unei hotărâri suplimentare-explicative.

Sub acest aspect este de menționat că, prin încheierea Curții de Apel Bălți, din 25 aprilie 2024, în temeiul art.232 alin.(2) Cod administrativ, s-a declarat inadmisibil apelul depus de Toderico Ivan, (f.d.64 vol.II).

Termenul de declarare a apelului:

Referitor la cererea de recurs, Colegiul judiciar va reține prevederile art.242 Codul administrativ, care relevă că, *recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul*.

În atare ordine de idei, instanța de recurs constată că, încheierea supusă recursului a fost emisă la 23.01.2023 (f.d.17 vol.II), și recepționată de Toderico Ivan la aceeași dată – 23.01.2024, fapt confirmat prin recipisa anexată la dosar (f.d.20 vol.II), iar la 07.01.2024, ultimul a contestat-o cu recurs (f.d.30 vol.II). Drept urmare, Colegiul judiciar conchide că recursul este declarat în termenul stabilit de lege.

Referitor la cererea de apel, Colegiul judiciar va reține prevederile art.231 alin.(1) din Codul administrativ, care statuează că, *hotărârile judecătoriilor adoptate în contenciosul administrativ pot fi contestate cu apel.*

Potrivit art.232 alin.(1), (2) din Codul administrativ, *apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termenul de 30 zile de la data notificării hotărârii motivate.*

Conform art.111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, *termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii, evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.*

Din materialele cauzei urmează că hotărârea contestată a fost pronunțată la data de 21.12.2023 (f.d.242 vol.I), cererea de apel nemotivată a fost înregistrată la data de 22.12.2023 (f.d.1 vol.II), ulterior la 12.03.2024 instanța de fond a expediat hotărârea motivată în adresa părților prin intermediul poștei electronice (f.d.51 vol.II), iar la 10.04.2024 (conform ștampilei aplicate pe plicul poștal – f.d.63 vol.II), Consiliul raional Briceni a depus apel motivat (f.d.57 vol.II). Drept urmare, instanța de apel conchide că atât apelul nemotivat, cât și cel motivat au fost depuse conform art.232 alin.(1), (2) din Codul administrativ.

Argumentele părților:

În motivarea cererii de apel, Consiliul raional Briceni și-a exprimat dezacordul cu soluția instanței de fond în latura admiterii acțiunii, considerând-o neîntemeiată și pasibilă casării în această parte. Suplimentar a menționat că, decizia Consiliului raional Briceni nr.5/2 din 13.10.2020, a fost emisă cu respectarea prevederilor legale enunțate şi cerințele intimatului privind constatarea nulității acestuia nu sunt întemeiate. Mai mult, decizia de referință a fost supusă controlului de legalitate, ca rezultat nu a fost nici notificată, nici contestate de către Oficiul Teritorial Edineţ al Cancelariei de Stat în instanța de judecată. Oficiul teritorial Edineţ al Cancelariei de Stat, efectuând controlul de legalitate, a constatat că decizia în cauză nu contravine prevederilor legislației în vigoare, din care considerente actul individual a fost plasat în Registrul actelor locale, fapt prin care se confirmă legalitatea acestora, conform art.63 alin.(3) din Legea privind administrația publică locală. Sub acest aspect a remarcat că, atribuțiile de serviciu a secretarului consiliului local sunt stipulate în art.39 alin.(1) din Legea privind administrația publică locală nr.436 din 28.12.2006 şi se aplică corespunzător şi secretarului consiliului raional. Astfel, examinând actele parvenite, grupul de lucru a Comisiei de disciplină a reținut următoarele probe şi temeiuri de fapt care au dus la întocmirea raportului nr.01 din 06.10.2020, prin care se propune aplicarea față de Toderico Ivan, secretarul Consiliului raional Briceni a sancțiunii disciplinare sub formă de destituire din funcția deținută:

- nerespectarea de către dl Toderico Ivan, secretarul Consiliului raional a art.10^1 din Legea nr.436 din 28.12.2006 „privind administrația publică locală”. Cancelariei de Stat prin demersurile sale a confirmat neasigurarea includerii deciziilor şi proceselor verbale ale ședințelor Consiliului raional Briceni în Registrul de Stat al actelor locale pe

parcursul anilor 2019 – 2020 de către dl Toderico Ivan, secretarul Consiliului raional Briceni: - demersul din 24.09.2020 privind neasigurarea includerii în Registrul de Stat al actelor locale, demersul din 28.09.2020 privind faptul că pe anii 2019 – 2020 nu s-a plasat în Registrul de stat al actelor locale nici un material; - demersul din 30.09.2020 privind adresarea Cancelariei de Stat la Inspectoratul de Poliție în legătură cu încălcarea legislației în vigoare pentru ne plasarea documentelor pe anii 2019 – 2020 în Registrul de stat al actelor locale; - demersul Cancelariei de Stat la Procuratura raionului Briceni în legătură cu încălcarea legislației pentru ne plasarea documentelor pe anii 2019 – 2020 în Registrul de stat al actelor locale.

- în demersul Președintelui raionului Briceni, dl Lupaşco Vitalii din 25.09.2020 privitor la Prescripția Inspecției Financiare „Cu privire la lichidarea iregularităților constatate în rezultatul inspectării financiare complexe la Consiliul raional Briceni" de la 18.08.2020 – 18.09.2020 se confirmă faptul că trebuie de întreprins măsuri de rigoare în vederea recuperării plăților salariale achitate dublu. Totodată, s-a atras atenția asupra păstrării haotice, dezordonate a deciziilor şi proceselor verbale ale ședințelor Consiliului raional Briceni şi alte documente ce țin de competența secretarului Consiliului raional.

- la data de 30.09.2020, Serviciu arhivă a informat că secretarul Consiliului raional Briceni – Toderico Ivan nu a asigurat optimizarea lucrărilor de secretariat în vederea stabilirii unui sistem unic de constituirea a dosarelor a Consiliului raional Briceni, nu a selectat documentele în termenii prevăzuți de lege pentru păstrarea de stat şi pentru predarea în arhivă conform Nomenclatorului-tip al dosarelor Consiliului raional pe anii 2003 – 2017.

- prin demersul Primarului s.Şireuţi – Carlaşuc Vitalie nr.719 din 30.09.2020, se atenționează că secretarul Consiliului raional – Toderico Ivan, timp de 2 ani nu întoarce registrele cadastrale, 4 exemplare, privind delimitarea hotarelor dintre Şireuţi şi Lipcani, astfel încâlcind atribuțiile de serviciu şi stopează procesul de delimitare.

- prin demersul Primarul de Lipcani – Dumenco Eugen nr.114 din data de 30.09.2020, se menționează că secretarul Consiliului raional – Toderico Ivan, timp de 2 ani nu întoarce registrele cadastrale către Primăria Şirăuţi, 4 exemplare, privind delimitarea hotarelor dintre Lipcani şi Şireuţi, astfel încâlcind atribuțiile de serviciu şi stopează procesul de delimitare.

Totodată s-a menționat că, la invitația grupului de lucru d-nul Toderico Ivan a refuzat să se prezinte pentru a face cunoștință cu faptele de care este învinuit, astfel a fost imposibil de a obține careva explicații pe marginea întrebărilor mai sus expuse. Propun ca sancțiunea care v-a fi aplicată să fie sub formă de destituire din funcția deținută. Propunerea data fiind motivată de multitudinea încălcărilor comise de Toderico Ivan, învederate în art.57 al Legii 158 din 04.07.2008.

Drept urmare, Comisia de disciplină a aparatului președintelui r.Briceni s-a întrunit în ședința lucrativă pe marginea acestor sesizări la data de 05.10.2020, la 06.10.2020 şi la 09.10.2020, la care a fost invitat d-nul Toderico Ivan, fiindu-i înmânată citația şi raportul grupului de lucru din 06.10.2020, însă din motive necunoscute acesta nu s-a prezentat, mai mult, nu a solicitat de a face cunoștință cu materialele acumulate şi nu s-a expus asupra acestora. La fel, a fost informat despre ședința Consiliului raional, despre ordinea de zi propusă, şi respectiv, a avut posibilitatea de a fi prezent şi la ședințele comisiei speciale, în cadrul cărora putea șă-și prezente opinia pe marginea procedurii administrative, însă, cum s-a menționat, reclamantul nu s-a prezentat; ultimul a participat la ședința Consiliului raional Briceni din data de 13 octombrie 2020. Totodată, urmare a demersului nr.260, la ședința din 13 octombrie 2020, Comitetul Sindical al lucrătorilor din Aparatul Președintelui raionului Briceni a dat opinie consultativă pozitivă în vederea destituirii d-lui Toderico Ivan, secretarul Consiliului raional Briceni din funcția deținută.

În consecință, prin Decizia nr.5/2 s-a luat act de raportul Comisiei de disciplină, a fost exprimat acordul cu propunerea aplicării sancțiunii disciplinare sub formă de destituire a d-lui Toderico Ivan din funcția de secretar al Consiliului raional Briceni, a fost luat act de avizul Comisiei consultative de specialitate pe probleme juridice, de drept, numiri şi disciplină; activitatea dlui Ivan Toderico a fost recunoscută ca nesatisfăcătoare, iar atitudinea acestuia față de funcția publică deținută lipsită de respect a principiilor de conduită a funcționarului public, lezând în flagrant principiile de legalitate, imparțialitate, loialitate şi profesionalism, încâlcind astfel prevederile Codului de conduită a funcționarului public; a fost destituit Toderico Ivan din funcția de secretar al Consiliului raional Briceni. Pe parcursul examinării cauzei în instanța de fond, reclamantul nu a negat faptele comise şi constatate de grupul de lucru al Comisiei de disciplină şi care servesc temei de emitere a actelor administrative contestate. Cu atât mai mult, reclamantul nu a argumentat şi nu a depus probe care să demonstreze că nu a comis faptele reținute.

Urmare a activității defectuoase a secretarului Consiliului raional, care prin acțiunile sale periclita activitatea Consiliului (neasigurarea includerii în Registrul de Stat al actelor locale, păstrării haotice, dezordonate a deciziilor şi proceselor verbale ale ședințelor Consiliului raional Briceni şi alte documente, nu a asigurat optimizarea lucrărilor de secretariat în vederea stabilirii unui sistem unic de constituirea a dosarelor a Consiliului raional Briceni, nu a selectat documentele în termenii prevăzute de lege pentru păstrarea de stat şi pentru predarea în arhivă conform Nomenclatorului-tip al dosarelor Consiliului raional pe anii 2003 – 2017 ş.a.) examinarea tuturor probelor în Comisia de disciplină, întocmirea unui raport pentru toate aceste fapt era inevitabil. În consecință, aprobarea deciziei nr.5/2 o consideră pe deplin justificată.

În acest sens, conchide că instanța de fond, neîntemeiat a concluzionat precum că reclamantului urmau să îi fie aplicate treptat sancțiunile şi doar în mod excepțional – să fie eliberat din funcție, or, reclamantul – intimatul nu este un simplu salariat al autorității publice, dar este secretarul Consiliului raional Briceni şi secretarul raionului Briceni (conform art 60 alin. (6) din Legea nr.436/2006), secretarul consiliului raional asistă președintele ședinței consiliului raional, (art.45 alin.(5) din Legea nr. 436/2006), contrasemnează deciziile adoptate de consiliul raional (art.46 alin.(2) din Legea nr.436/2006), poate exercita interimatul funcției de președinte al raionului, la fel, secretarul consiliului raional este o funcție publică de conducere (conform art.9 alin.(1) lit.h) din Legea nr.158/2008) – toate acestea prevederi denotă importanța funcției de secretar al consiliului şi asocierea acestuia cu administrația publică locală în care activează, respectiv, acțiunile secretarului consiliului sunt de natură să afecteze prestigiul autorității publice în care activează.

În astfel de circumstanțe, instanța de judecată nu se poate expune asupra abaterilor depistate şi constatate sub aspectul în ce măsură este afectat prestigiul autorității publice locale, or, acesta reprezintă un drept discreționar al autorității publice. Respectiv, odată ce, autoritate publică a decis că acțiunile culpabile aduc atingere imaginii administrației publice locale şi pun la îndoială autoritatea care emană de la ea – este admisibilă recurgerea la destituirea din funcție, acesta fiind un drept discreționar, față de care instanța de judecată, în conformitate cu art.255 Cod administrativ, nu este competentă să se pronunțe asupra oportunității unui act administrativ. Însă, din hotărârea contestată, reiese că instanța de judecată a depășit limitele controlului judecătoresc, motiv care duce la casarea hotărârii adoptate.

În motivarea cererii de recurs, Toderico Ivan și-a exprima dezacordul cu încheierea judecătoriei Edineț, sediul central, din 23.01.2024, considerând-o neîntemeiată și pasibilă casării. Suplimentar a menționat că, la emiterea încheierii recurate instanța de fond a aplicat normele de drept contrar prevederilor legale, modul şi competențele fiind depășite, astfel rămânând neclar dispozitivul hotărârii pronunțat la 21.12.2023, modalitatea executării în partea ce ține de relațiile de muncă şi restabilirea lui în funcție, cât şi statutul dânsului din momentul pronunțării acesteia. Reieșind din aceste împrejurări, consideră că situația a rămas neclară dat fiind faptul că instanța de fond, în mod expres, în hotărârea contestată nu s-a expus în privința statutului său, și anume: este sau nu îndreptățit, este sau nu repus în funcție din momentul pronunțării hotărârii din 21.12.2023, și cine *de drept* din acest moment deține funcția de Secretar al Consiliului raional Briceni.

În corolar a menționat că, în circumstanțele create de o hotărâre neclară şi refuzul instanței de a emite o hotărâre suplimentară-explicativă în sensul dat, recurentul se

consideră lezat în dreptul la muncă, fiindu-i pricinuite daune morale, emoționale cât şi materiale.

Comunicarea actelor:

La 02.05.2025, Colegiul civil a notificat intimatul și persoanele terțe despre depunerea apelului și recursului, oferindu-le termen pentru prezentarea referinței și probelor suplimentare (f.d.72 vol.II).

Reprezentantul intimatului Toderico Ivan, avocatul Vlas Elena, la data de 03.12.2025, prin intermediul poștei electronice a instanței de apel, a depus referință pe marginea apelului, solicitând respingerea acestuia ca neîntemeiat. Suplimentar a menționat că, potrivit art.64 alin.(1) lit.a) și b) din Legea nr.158/2008, destituirea din funcție pentru o abatere disciplinară poate fi aplicată doar dacă funcționarul fusese sancționat în trecut, și nu o singură dată, ci de cel puțin 2 ori, acest lucru rezultă din utilizarea pluralului de sancțiuni. O altă condiție pentru aplicarea destituirii potrivit art.64 alin.(1) lit.a) se poate face, doar dacă de la aplicarea primei sancțiuni nu a trecut mai mult de un an – termen de stingere a sancțiunii. Totodată, decizia Consiliului raional prin care a fost destituit din funcție Secretarul Consiliului raional Briceni, Toderico Ivan este adoptată în aceeași zi, adică la 13.10.2020, când a fost adoptată decizia Consiliului raional Briceni, prin care s-a aplicat lui Toderico Ivan secțiunea disciplinară-mustrare aspră. Totodată, atenționează asupra faptului că deciziile nr.5/1, nr.5/2 și nr.5/3 din 13 octombrie 2020 au fost emise cu încălcarea competenței legale, fiind adoptate de un organ care nu avea împuternicirea de a lua asemenea hotărâri. Comisia de disciplină a Aparatului Președintelui raionului nu deținea competența legală de a examina și propune sancțiuni disciplinare în privința Secretarului Consiliului raional Briceni. În conformitate cu prevederile legislației în vigoare, competența de a examina abaterile disciplinare ale funcționarilor publici și de a propune aplicarea sancțiunilor revine exclusiv Comisiei de disciplină a Consiliului raional Briceni, în calitate de angajator. Prin urmare, adoptarea deciziilor contestate de către un organ necompetent reprezintă o încălcare gravă a principiilor legalității și competenței administrative, ceea ce atrage nulitatea acestora. Or, art.24 din Anexa nr.7 a Legii 201 din 11 martie 2009, prevede că, competența de cercetare a faptelor sesizate ca abateri disciplinare o are comisia de disciplină din autoritatea publică în care activează funcționarul public cercetat, cu excepția faptelor sesizate ca abateri disciplinare ale conducătorului sau a altui funcționar al autorității respective numiți în funcții de către o altă autoritate publică, care se examinează în cadrul comisiei de disciplină constituită în autoritatea publică care i-a numit în funcție.

Persoanele terțe Saracuța Vadim și *Statnîi Victor,* nu au făcut uz de drepturile sale procedurale și nu au prezentat referință în termenul stabilit.

Poziția părților expusă în ședința instanței de apel:

Reprezentantul apelantului Consiliului raional Briceni, avocatul Bolboceanu Ana, în ședința instanței de apel a susținut apelul declarat, solicitând admiterea acestuia pe motivele invocate, casarea soluției instanței de fond în latura admiterii acțiunii, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a cererii de chemare în judecată; totodată reiterând argumentele cererii de apel.

Intimatul Toderico Ivan în ședința instanței de apel a solicitat respingerea cererii de apel, cu menținerea soluției instanței de fond, totodată reiterând argumentele referinței depuse pe marginea apelului declarat de Consiliul raional Briceni. Suplimentar a menționat că s-a adresat cu cerere prealabilă către angajator privind încasarea prejudiciului pretins; mai mult, după emiterea soluției instanței de fond s-a adresat cu cerere către Președintele raionului Briceni și Consiliului raional Briceni privind restabilirea în funcție. Referitor la cererea de recurs a solicitat admiterea acestuia, casarea încheierii instanței de fond din 23.01.2024, cu soluționarea, în limitele legii, a chestiunii cu privire la emiterea unei hotărâri suplimentare – explicative privind modul de executare și procedura de executare a hotărârii pronunțate la 21.12.2023.

Reprezentantul intimatului Toderico Ivan, avocatul Vlas Elena, în ședința instanței de apel a solicitat respingerea cererii de apel, cu menținerea soluției instanței de fond; totodată susținând poziția clientului său. Suplimentar a explicat că decizia Consiliului raional Briceni nr.5/2 din 13.10.2020, a fost emisă cu încălcarea legii și consideră că instanța de fond corect a conchis asupra anulării acesteia. Aici a subliniat că, deciziile Consiliului raional Briceni nr.5/1, nr.5/2 și nr.5/3 din 13.10.2020 au fost emise contrar prevederilor art.24 din Anexa nr.7 la Hotărârea de Guvern nr.201 din 11.03.2009 privind punerea în aplicare a prevederilor Legii nr.158/2008 cu privire la funcția publică şi statutul funcționarului public, respectiv organul care a emis aceste decizii nu a avut competența de a le emite și Comisia de disciplină a Aparatului Președintelui raionului nu deținea competența legală de a examina și propune sancțiuni disciplinare în privința Secretarului Consiliului raional Briceni. Or, conform legislației în vigoare, competența pentru examinarea abaterilor disciplinare ale funcționarilor publici și de a propune aplicarea sancțiunilor revine exclusiv Comisie de disciplină a Consiliului raional Briceni în calitate de angajator. Prin urmare, adoptarea deciziilor contestate de către un organ necompetent reprezintă o încălcare gravă a principiului legalității și competenței administrative.

Terțul Statnîi Victor, în ședința instanței de apel a susținut apelul declarat de Consiliul raional Briceni, solicitând admiterea acestuia, casarea soluției instanței de fond în latura admiterii acțiunii, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a cererii

de chemare în judecată; totodată susținând poziția reprezentantului apelantului. Suplimentar a explicat că, Comisia disciplinară a fost formată de Președintele raionului Briceni conform Regulamentului cu privire la comisia de disciplină, care face parte din Anexa nr.7 la Hotărârea Guvernului nr.201 din 11.03.2009, unde se indică faptul că Comisia de disciplină este formată de conducătorul unității, mai mult, această dispoziție a fost transmisă Oficiului Teritorial al Cancelariei de Stat pentru efectuarea controlului administrativ și careva obiecții nu au parvenit, respectiv comisia de disciplină corect a fost formată.

Terțul Saracuța Vadim, fiind legal citat (f.d.74, 86, 92-93, 104, 121, 132, 136, 141, 145 vol.II), la ședința instanței de apel nu s-a prezentat și nici nu a comunicat motivul imposibilității prezentării.

În temeiul art.239 alin.(2) din Codul administrativ, Colegiul civil a dispus examinarea cauzei în absența persoanei terțe, legal citate.

Aprecierea instanței de apel:

Studiind materialele dosarului, prin prisma pertinenții și admisibilității, în raport cu argumentele invocate, Completul judiciar al Colegiului civil şi de contencios administrativ al Curții de Apel Nord consideră apelul ca fiind neîntemeiat şi care urmează a fi respins, cu menținerea hotărârii primei instanțe, din considerentele ce succed.

În conformitate cu art.240 alin.(1) lit.a) Cod administrativ, *examinând cererea de apel, instanța de apel adoptă una dintre următoarele decizii: a) respinge apelul.*

În conformitate cu prevederile art.231 alin.(2) din Codul administrativ, *pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.*

Probatoriul cauzei denotă faptul că, la 12 noiembrie 2020, Toderico Ivan s-a adresat cu acțiune în ordinea contenciosului administrativ către Consiliul raional Briceni, privind anularea actului administrativ, încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată, (f.d.3 vol.I).

Prin încheierea judecătoriei Edineț, sediul central, din 08.07.2021, s-a atras în proces în calitate de terț Victor Statnîi, (f.d.67 vol.I), iar prin încheierea judecătoriei Edineț, sediul central, din 23.02.2022, s-a atras în proces în calitate de terț secretarul interimar al Consiliului raional Briceni – Vadim Saracuța, (f.d.127 vol.I).

Judecând cauza în fond, prima instanță, prin hotărârea din 21.12.2023, a admis parțial acțiunea formulată de Toderico Ivan și a anulat decizia Consiliului raional Briceni nr.5/2 din 13.10.2020 „cu privire la examinarea materialelor comisiei de disciplină referitor la comportamentul şi încălcările depistate în activitatea dlui Toderico Ivan, secretarului Consiliului raional Briceni şi recomandările comisiei de disciplină privind

aplicarea sancțiunii disciplinare, sub formă de destituire din funcția deținută"; s-a obligat Consiliului raional Briceni să achite în beneficiul lui Toderico Ivan, salariul pentru perioada absenței forțate de la muncă începând cu data emiterii deciziei Consiliului raional Briceni nr.5/2 – 13 octombrie 2020, precum și cinci salarii medii cu titlu de prejudiciu moral; în rest pretențiile au fost respinse ca fiind neîntemeiate, (f.d.242 vol.I).

Invocând netemeinicia soluției instanței de fond, în termen legal, Consiliul raional Briceni a contestat-o cu apel, solicitând casarea hotărârii judecătoriei Edineț, sediul central, din 21.12.2023 în latura admiterii acțiunii, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere integrală a cererii de chemare în judecată, (f.d.1, 57 vol.II).

Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii contestate, prin prisma motivelor invocate în apel și a materialelor cauzei, Colegiul civil conchide că soluția oferită de prima instanță este justă și argumentată, fiind în concordanță cu normele ce guvernează raportul juridic litigios, din motivele ce succed.

Articolul 194 alin.(1) Cod administrativ stabilește că *în procedura în prima instanță, în procedura de apel şi în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătorești se soluționează din oficiu probleme de fapt şi de drept.*

În conformitate cu prevederile art.219 Cod administrativ, *instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participant.*

Instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greşelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete şi pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării şi aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces. Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces.

Potrivit art.10 al.(1) Cod administrativ, *actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.*

Art.11 al.(1) Cod administrativ relevă că, *actele administrative individuale pot fi: a) acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligații, sancțiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat; b) acte favorabile – actele care creează destinatarilor săi un beneficiu sau un avantaj de orice fel.*

În corespundere cu prevederile art.22 alin.(1) din Codul administrativ, *autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sunt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.*

Potrivit art.39 alin.(2) din Codul administrativ, *orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art.17 sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanței de judecată competente.*

Conform art.189 alin.(1) Cod administrativ, *orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.*

Astfel, potrivit art.206 alin.(1) lit.a) și b) Cod administrativ, *o acțiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acțiune în contestare); b) obligarea autorității publice să emită un act administrativ individual (acțiune în obligare).*

Deci, obiectul prezentului litigiu îl constituie:

- decizia Consiliului raional Briceni nr.5/1 din 13.10.2020 „*cu privire la comportamentul agresiv al secretarului Consiliului raional Briceni, dlui Toderico Ivan, față de angajații instituției, atitudinea dumnealui față de bunurile Consiliului raional Briceni şi recomandarea Comisiei de disciplină de aplicare față de Secretarul Consiliului raional Briceni Toderico Ivan a sancțiunii disciplinare sub formă de mustrare aspră*”;

- decizia Consiliului raional Briceni nr.5/2 din 13.10.2020 „*privind examinarea materialelor comisiei de disciplină referitor la comportamentul şi încălcările depistate în activitatea dlui Toderico Ivan, secretarului Consiliului raional Briceni şi recomandările comisiei de disciplină privind aplicarea sancțiunii disciplinare, sub formă de destituire din funcția deținută”, cu restabilirea în funcția de Secretar al Consiliului raional Briceni*;

- decizia Consiliului raional Briceni nr.5/3 din 13.10.2020 „*cu privire la împuternicirea persoanei care va exercita interimatul funcției de Secretar al Consiliului raional Briceni*”.

Potrivit prevederilor art.195 Cod administrativ, *procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.*

Conform art.373 alin.(1) – (2) Cod de procedură civilă, *(1) instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor şi obiecțiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanță. (2) În limitele apelului, instanța de apel verifică*

circumstanțele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Colegiul civil remarcă faptul că, apelantul își manifestă dezacordul cu hotărârea instanței ierarhic inferioare doar în latura anulării deciziei Consiliului raional Briceni nr.5/2 din 13.10.2020, încasării plăților salariale și a prejudiciului moral. Drept urmare, Colegiul judiciar va reține soluția instanței de fond referitor la capetele de cerere privind respingerea cerințelor de anulare a deciziilor Consiliului raional Briceni nr.5/1 și nr.5/3 din 13.10.2020, deoarece în această latură hotărîrea nu este contestată, iar instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor şi obiecțiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanță.

În atare circumstanțe, hotărârea primei instanțe, în partea respingerii cerințelor de anulare a ***deciziei Consiliului raional Briceni nr.5/1 din 13.10.2020*** „*cu privire la comportamentul agresiv al secretarului Consiliului raional Briceni, dlui Toderico Ivan, față de angajații instituției, atitudinea dumnealui față de bunurile Consiliului raional Briceni şi recomandarea Comisiei de disciplină de aplicare față de Secretarul Consiliului raional Briceni Toderico Ivan a sancțiunii disciplinare sub formă de mustrare aspră*” și a ***deciziei Consiliului raional Briceni nr.5/3 din 13.10.2020*** „*cu privire la împuternicirea persoanei care va exercita interimatul funcției de Secretar al Consiliului raional Briceni*”, urmează a fi menținută, instanța dând o apreciere corectă probelor administrate şi just a aplicat legislația relevantă speței.

Cât privește argumentele apelantului în favoarea casării parțiale a hotărârii instanței de fond, Colegiul judiciar va reține că, actele administrative care se referă la relația de muncă dintre angajator și angajat, atunci când angajatorul este o autoritate publică sau o instituție publică, sunt reglementate prin corelarea normelor din Codul administrativ și Codul muncii, fapt care este reglementat și de art.2 al Codului administrativ.

Or, art.2 alin.(2) Cod administrativ statuează că, *anumite aspecte ce țin de activitatea administrativă privind domenii specifice de activitate pot fi reglementate prin norme legislative speciale derogatorii de la prevederile prezentului cod numai dacă această reglementare este absolut necesară şi nu contravine principiilor prezentului cod*.

Potrivit art.43 alin.(1) din Constituția Republicii Moldova în coroborare cu art.23 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, *orice persoană are dreptul la muncă, la libera alegere a muncii, la condiții echitabile şi satisfăcătoare de muncă, precum şi la protecția împotriva șomajului*.

Iar, conform art.53 alin.(1) din Constituția Republicii Moldova, *persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins, anularea actului şi repararea pagubei*.

Deci, potrivit materialelor cauzei și cererii de chemare în judecată se atestă că, Toderico Ivan a activat în calitate de secretar al Consiliului raional Briceni.

La data de 13 octombrie 2020, Consiliul raional Briceni a emis decizia nr.5/1 „*cu privire la comportamentul agresiv al secretarului Consiliului Raional Briceni, dl Toderico Ivan, față de angajații instituției, atitudinea dumnealui față de bunurile Consiliului raional Briceni și recomandarea Comisiei de disciplină de aplicare față de secretarul Consiliului raional Briceni, Toderico Ivan a sancțiunii disciplinare sub formă de mustrare aspră*", prin care a decis:

1. Se ia act de raportul Comisiei de disciplină privind constatarea abaterilor disciplinare admise de către funcționarul public dl Toderico Ivan – secretarul Consiliului raional Briceni.

2. Se exprimă acordul cu propunerile înaintate de către Comisia de disciplină privind aplicarea sancțiunii disciplinare sub formă de aplicarea mustrării aspre dlui Ivan Toderico, secretar al Consiliului raional Briceni.

3. Se ia act de avizul Comisei consultative de specialitate pe probleme juridice de drept, numiri și disciplină.

4. Se aplică mustrare aspră dlui Ivan Toderico, secretarul Consiliului raional Briceni.

5. Prezenta decizie intră în vigoare din data adoptării.

6. Controlul executării prezentei decizii se atribuie dlui Vitalii Lupașco, președintele raionului și comisiei consultative de specialitate pe probleme juridice, de drept, numiri și disciplina, (f.d.10 vol.I).

Astfel, la emiterea deciziei nr.5/1 din 13.10.2020, au servit următoarele circumstanțe: grupul de lucru al Comisiei de disciplină a Aparatului Președintelui raionului Briceni (formată în baza dispoziției Președintelui raionului Briceni nr.6 din 04.02.2020), în perioada 05.10.2020 – 06.10.2020 a desfășurat ancheta de serviciu şi a întocmit raportul în care a fost inclus rezultatul desfășurării anchetei de serviciu în privința activității secretarului Consiliului raional Briceni – Toderico Ivan.

Drept urmare, grupul de lucru a constatat că, în adresa Președintelui raionului Briceni, au parvenit sesizări şi note informative de la angajații din cadrul Aparatului Președintelui raionului Briceni şi în special de la intendentul dl Garabaji Victor care a indicat că în repetate rânduri la etajul IV, unde este şi cabinetul dlui secretar, se păstrează dezordine, capete de țigări, sticle, murdărie, geamurile rămân deschise peste noapte, etc.

În consecință, la data de 18 septembrie 2020, Președintele raionului Briceni, dl Lupaşco Vitalii, a înaintat președintelui Comisiei de disciplină un demers prin care a solicitat examinarea în Comisie a celor relatate prin Nota de serviciu din 18.09.2020.

În pofida acestui fapt, prin Actul nr.1 al Comisiei de disciplină a fost constatat că Toderico Ivan fumează în incinta Consiliului raional, lasă geamurile deschise pe timp de noapte, nu păstrează bunurile instituției, se atârnă ușuratic față de proprietatea Consiliului. S-a mai reținut că, Toderico Ivan reacționează impulsiv; angajații se simt umiliți de acest comportament şi refuză să mai îngrijească et.4. Ulterior, la 21.09.2020, Comisia a recepționat explicația d-lui Garabaji Victor, explicația d-nei Rusnac Ludmila și explicația d-nei Trestian Claudia din data de 22. 09.2020. În vederea examinării obiective a cazului, la data de 22.09.2020 şi la data de 23.09.2020, Comisia s-a întrunit în ședință.

Concomitent s-a constatat și faptul că, întru respectarea drepturilor d-lui Toderico Ivan, acesta a fost invitat la ședințele menționate, fapt confirmat prin actul de constatare nr.03 din 22.09.2020 şi nr.05 din 23.09.2020. Examinând actele parvenite, grupul de lucru al Comisiei de disciplină a întocmit raportul privind constatarea abaterilor disciplinare admise de funcționarul public Toderico Ivan – secretarul Consiliului raional Briceni, prin care s-a propus aplicarea în privința acestuia a sancțiunii disciplinare sub formă de mustrare aspră.

În corolar, prin Decizia nr.5/1 din 13.10.2020 s-a luat act de raportul Comisiei, fiind exprimat acordul cu propunerea aplicării sancțiunii propuse, totodată a fost luat act de avizul Comisiei consultative de specialitate pe probleme juridice, de drept, numiri şi disciplină şi a fost aplicată mustrare aspră d-lui Toderico Ivan – secretar al Consiliului raional Briceni.

Tot, la 13.10.2020, Consiliul raional Briceni, a emis decizia nr.5/2 „*privind examinarea materialelor comisiei de disciplină referitor la comportamentul și încălcările depistate în activitatea dlui Ivan Toderico, secretarul Consiliului raional Briceni și recomandările comisiei de disciplină privind aplicarea sancțiunii disciplinare sub formă de destituirea din funcție deținută*”, prin care s-a decis:

1. Se ia act de raportul Comisiei de disciplină privind constatarea abaterilor disciplinare admise de către funcționarul public dl Toderico Ivan – secretarul Consiliului raional Briceni.

2. Se exprimă acordul cu propunerile înaintate de către Comisia de disciplină privind aplicarea sancțiunii disciplinare sub formă de destituire a dlui Ivan Toderico din funcția de secretar al Consiliului raional Briceni.

3. Se ia act de avizul Comisei consultative de specialitate pe probleme juridice de drept, numiri și disciplină.

4. De a recunoaște activitatea funcționarului public dl Ivan Toderico, secretarul Consiliului raional Briceni – nesatisfăcătoare, iar atitudinea acestuia față de funcția publică deținută, una de nerespectare a principiilor de conduită a funcționarului public, lezând în flagrant principiile: de legalitate, imparțialitate, loialitate și profesionalism, încălcind în totalmente prevederile Codului de conduită a funcționarului public.

5. Se destituie din funcția de secretar al Consiliului raional Briceni dl Ivan Toderico.

6. Se declară vacantă funcția de secretar al Consiliului raional Briceni.

7. S împuternicește președintele raionului dl Vitalii Lupașco de a dispune crearea comisiei care va petrece inventarierea documentală totală a tuturor registrelor, actelor și predarea-primirea tuturor atributelor ce revin funcției de secretar al Consiliului raional Briceni.

8. Prezenta decizie intră în vigoare din data adoptării.

9. Controlul executării prezentei decizii se atribuie dlui Vitalii Lupașco, președintele raionului, (f.d.8 vol.I).

Ținând cont de cele învederate supra în coroborare cu dosarul administrativ Colegiul judiciar învederează că, la data de 01.10.2020, Comisia de disciplină a fost sesizată de Președintele raionului Briceni, prin care a solicitat examinarea acțiunilor dlui Toderico Ivan urmare a actului de constatare nr.08, actul de constatare nr.09, Nota informativă nr.25-01 a Serviciului Arhivă, demersurilor Oficiului Teritorial Edineţ al Cancelariei de Stat nr.1304/OT6/95, nr.1304/OT6/97, nr.1304/OT6/99 și nr.1304/OT6/100, demersul Primăriei or.Lipcani nr.114, demersul Primăriei sat.Şirăuţi nr.719. Deci, pe marginea acestor sesizări Comisia de disciplină a Aparatului președintelui r-lui Briceni s-a întrunit în ședințe lucrative la data de 05.10.2020, data de 06.10.2020 şi la data de 09.10.2020.

Sub acest aspect este de menționat că, la ședințele Comisiei de disciplină a fost invitat d-nul Toderico Ivan, fiindu-i înmânată citația şi raportul grupului de lucru din 06.10.2020, însă din motive necunoscute ultimul nu s-a prezentat la ședință și nici nu a solicitat să facă cunoștință cu materialele acumulate, din care considerente nu s-a expus asupra acestora.

Astfel, în urma examinării actelor parvenite, grupul de lucru al Comisiei de disciplină a întocmit raportul nr.01 din 06.10.2020, prin care s-a propus de a fi aplicată în privința Secretarului Consiliului raional Briceni – Toderico Ivan, a sancțiunii disciplinare sub formă de destituire din funcția deținută.

Potrivit art.57 din Legea cu privire la funcția publică şi statutul funcționarului public nr.158 din 04.07.2008 (în vigoare la momentul emiterii actelor administrative contestate), *constituie abateri disciplinare: a) nerespectarea programului de muncă,*

inclusiv absenţa sau întîrzierea nemotivată la serviciu ori plecarea înainte de termenul stabilit în program, admisă în mod repetat; c) intervenţiile în favoarea soluţionării unor cereri în afara cadrului legal; d) nerespectarea cerinţelor privind păstrarea secretului de stat sau a confidenţialităţii informaţiilor de care funcţionarul public ia cunoştinţă în exerciţiul funcţiei; e) refuzul nejustificat de a îndeplini sarcinile şi atribuţiile de serviciu, precum şi dispoziţiile conducătorului; f) neglijenţa şi/sau tergiversarea, în mod repetat, a îndeplinirii sarcinilor; g) acţiunile care aduc atingere prestigiului autorităţii publice în care activează; h) încălcarea normelor de conduită a funcţionarului public; i) desfăşurarea în timpul programului de muncă a unor activităţi cu caracter politic specificate la art.15 alin.(4); j) încălcarea prevederilor referitoare la obligaţii şi restricţii stabilite prin lege; k) încălcarea regulilor de organizare şi desfăşurare a concursului, a regulilor de evaluare a performanţelor profesionale ale funcţionarilor publici; l) alte fapte considerate ca abateri disciplinare în legislaţia din domeniul funcţiei publice şi funcţionarilor publici.

Conform art.59 alin.(3) din Legea cu privire la funcţia publică şi statutul funcţionarului public nr.158 din 04.07.2008 (în vigoare la momentul emiterii actelor administrative contestate), *sancţiunea disciplinară, cu excepţia celei specificate la art.58 lit.a), nu poate fi aplicată decât după cercetarea prealabilă a faptei imputate şi după audierea echitabilă a funcţionarului public de către comisia de disciplină, în termen de cel mult o lună de la data constatării abaterii*.

Iar, art.64 alin.(1) lit.a) și b) al aceleiași legi relevă că, *persoana/organul care are competenţa legală de numire în funcţie va dispune destituirea din funcţia publică printr-un act administrativ, care se comunică funcţionarului public în termen de 5 zile lucrătoare de la emitere, însă anterior datei destituirii din funcţia publică, în următoarele cazuri: a) drept sancţiune disciplinară, aplicată pentru încălcarea prevederilor art.22 alin.(1) lit.f[1]), precum şi pentru săvârşirea unei abateri disciplinare, dacă anterior au fost aplicate sancţiuni disciplinare nestinse în modul stabilit; b) drept sancţiune disciplinară, aplicată pentru săvârşirea unei abateri disciplinare care a avut consecinţe grave*.

Cu referire la abaterile disciplinare ale funcționarilor publici, care, de altfel, sunt specificate în art.57 al Legii cu privire la funcţia publică şi statutul funcţionarului public nr.158 din 04.07.2008 (în vigoare la momentul emiterii actelor administrative contestate), se impun 2 precizări importante: - prima vizează caracterul enunțiativ, nu limitativ, al sferei abaterilor disciplinare, în sensul că textul de lege nu epuizează sfera abaterilor disciplinare, ci trimite la alte sancțiuni prevăzute de lege; - cea de-a doua precizare vizează legalitatea abaterii disciplinare, în sensul că sancțiunea disciplinară

poate surveni doar dacă funcționarul public a comis o faptă calificată expres de lege ca fiind abatere disciplinară.

Deci, sancțiunea disciplinară, cu excepția avertismentului, nu poate fi aplicată decât după cercetarea prealabilă a faptei imputate şi după audierea echitabilă a funcționarului public de către comisia de disciplină. Astfel se consacră o regulă, regula vorbește despre faptul că, pentru aplicarea sancțiunii disciplinare, este necesară implicarea unui organ colegial, denumit comisia de disciplină. Ea vizează toate sancțiunile disciplinare, în afară de avertisment.

Concomitent instanța de apel învederează că, destituirea dintr-o funcție publică reprezintă cea mai aspră sancțiune disciplinară, motiv pentru care aplicarea ei este strict reglementată și condiționată de criterii clare. Spre deosebire de alte sancțiuni mai ușoare (cum ar fi avertismentul sau mustrarea), unde legea oferă o marjă mai largă de apreciere, articolul 64 alin.(1) din Legea nr.158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public limitează destituirea la două situații specifice, adică ***săvârșirea unei abateri disciplinare, dacă anterior au fost aplicate sancțiuni disciplinare nestinse în modul stabilit*** sau ***săvârșirea unei abateri disciplinare care a avut consecințe grave***. Această diferențiere legală este esențială pentru asigurarea principiului proporționalității, protejând funcționarii publici de abuzuri și asigurându-se că sancțiunea aplicată corespunde strict gravității faptei sau istoricului disciplinar al angajatului.

În atare ordine de idei, Colegiul judiciar reliefează că, primul temei de destituire disciplinară se aplică pentru săvârșirea unei abateri disciplinare dacă anterior au fost aplicate sancțiuni disciplinare, adică măsura sancționatorie poate fi dispusă doar dacă funcționarul fusese sancționat în trecut. Și nu e vorba de o singură sancțiune, ci de cel puțin 2, acest lucru rezultând din utilizarea pluralului „*sancțiuni*”.

O altă condiție ar fi că, aplicarea destituirii potrivit art.64 alin.(1) lit.a) se poate face doar dacă de la aplicarea primei (celei mai vechi) sancțiuni nu a trecut mai mult de un an – termen de stingere a sancțiunii. Și dacă comisia de disciplină are, în principal, rolul de a individualiza sancțiunea, rolul celui care aplică sancțiunea este de a ține cont de prevederile legale în materie de aplicare a sancțiunii disciplinare funcționarului public acestei sancțiuni. În caz contrar, riscul anulabilității actului administrativ sancționator ar crește.

În aceste condiții este lesne de înțeles că, decizia Consiliului raional prin care s-a destituit din funcție secretarul Consiliului raional Briceni – Toderico Ivan, este adoptată în aceiași zi, adică la 13 octombrie 2020, concomitent cu adoptarea deciziei Consiliului raional Briceni prin care s-a aplicat d-lui Toderico Ivan sancțiunea disciplinară sub formă de *mustrare aspră*. Or, decizia contestată reprezintă în esență un act administrativ individual defavorabil care a fost adoptat prematur.

Pe cale de consecință, instanța de prim nivel just a conchis că, decizia Consiliului raional Briceni nr.5/2 din 13 octombrie 2020 „*privind examinarea materialelor comisiei de disciplină referitor la comportamentul și încălcările depistate în activitatea dlui Ivan Toderico, secretarul Consiliului raional Briceni și recomandările comisiei de disciplină privind aplicarea sancțiunii disciplinare sub formă de destituirea din funcție deținută*” a fost emisă contrar legii, fapt ce a condiționat admiterea pretenției cu privire la anularea deciziei disputate.

Astfel, este indubitabil faptul că, în cazul în care se dispune anularea unui act emis de autoritatea publică, nu se poate reține o modalitate de executare silită pentru aducerea la îndeplinire a acestuia, drept urmare părțile revin la situația de până la emiterea actului declarat nul.

Referitor la pretenția privind încasarea salariului pentru perioada absenței forțate de la muncă și încasarea prejudiciului moral, Colegiul judiciar va reține prevederile art.90 alin.(1) – (2) Codul muncii (în vigoare la momentul emiterii actelor administrative contestate), *în cazul restabilirii la locul de muncă a salariatului transferat sau eliberat nelegitim din serviciu, angajatorul este obligat să repare prejudiciul cauzat acestuia. Repararea de către angajator a prejudiciului cauzat salariatului constă în: a) plata obligatorie a unei despăgubiri pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă într-o mărime nu mai mică decât salariul mediu al salariatului pentru această perioadă; b) compensarea cheltuielilor suplimentare legate de contestarea transferului sau a eliberării din serviciu (consultarea specialiștilor, cheltuielile de judecată etc.); c) compensarea prejudiciului moral cauzat salariatului*.

Aderent alin.(3) al aceluiași articol prevede că, *mărimea reparării prejudiciului moral se determină de către instanța de judecată, ţinându-se cont de aprecierea dată acțiunilor angajatorului, dar nu poate fi mai mică decât un salariu mediu lunar al salariatului*.

În corespundere cu art.165 alin.(1) și (3) Codul muncii (în vigoare la momentul emiterii actelor administrative contestate), *salariul mediu include toate drepturile salariale din care, conform legislației în vigoare, se calculează contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii, cu excepția plăților cu caracter unic. Modul de calculare a salariului mediu al salariatului este unic şi se stabileşte de Guvern*.

Potrivit art.329 alin.(1) Codul muncii (în vigoare la momentul emiterii actelor administrative contestate), ***angajatorul este obligat să repare integral prejudiciul material şi cel moral cauzat salariatului în legătură cu îndeplinirea de către acesta a obligațiilor de muncă***, *în cazul discriminării salariatului la locul de muncă sau* ***ca rezultat al privării ilegale de posibilitatea de a munci***, *dacă prezentul cod sau alte acte normative nu prevăd altfel*.

Iar, prescripția art.330 alin.(1) lit.b) Codul muncii (în vigoare la momentul emiterii actelor administrative contestate) reglementează că, *angajatorul este obligat să compenseze persoanei salariul pe care aceasta nu l-a primit, în toate cazurile privării ilegale de posibilitatea de a munci. Această obligație survine, în particular, în caz de eliberare ilegală din serviciu sau transfer ilegal la o altă muncă*.

Deci, reieșind din faptul anulării deciziei Consiliului raional nr.5/2 din 13.10.2020 „*privind examinarea materialelor comisiei de disciplină referitor la comportamentul și încălcările depistate în activitatea dlui Ivan Toderico, secretarul Consiliului raional Briceni și recomandările comisiei de disciplină privind aplicarea sancțiunii disciplinare sub formă de destituirea din funcție deținută*" care a fost emisă contrar legii, în corolar cu normele legale învederate supra, instanța de fond corect a obligat Consiliul raional Briceni de a achita lui Toderico Ivan, salariul pentru perioada absenței forțate de la muncă începând cu data emiterii deciziei Consiliului raional Briceni nr.5/2 din 13 octombrie 2020, precum și cinci salarii medii cu titlu de prejudiciu moral.

Într-o altă ordine de idei, cu referire la argumentul părții intimate, precum că, Președintele raionului Briceni nu era în drept de a forma Comisia de disciplină, instanța de apel respinge aceste alegații, deoarece **Comisia de disciplină se constituie prin actul administrativ al conducătorului autorității publice**, fapt expres învederat în pct.4 din Anexa nr.7 la Hotărârea de Guvern nr.201 din 11.03.2009 privind punerea în aplicare a prevederilor Legii nr.158-XVI din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică şi statutul funcționarului public. Prin urmare, actul administrativ de constituire este emis în mod direct de către președintele raionului, or, în structura consiliului raional, conducătorul instituției pe dimensiune executivă și de reprezentare a autorității ca persoană juridică este președintele raionului, respectiv, emiterea dispoziției de către președinte nu este un act de voință proprie, ci o atribuție de executare obligatorie a deciziei luate de consiliu. Mai mult ca atît, dispoziția de constituire a Comisiei de disciplină în cazul din speță a trecut controlul administrativ de către Oficiul Teritorial al Cancelariei de Stat.

Ținând cont de cronologia evenimentelor derulate în litigiu, Colegiul civil și de contencios administrativ va reține soluția instanței de fond prin care s-a anulat decizia Consiliului raional Briceni nr.5/2 din 13.10.2020 „*privind examinarea materialelor comisiei de disciplină referitor la comportamentul și încălcările depistate în activitatea dlui Ivan Toderico, secretarul Consiliului raional Briceni și recomandările comisiei de disciplină privind aplicarea sancțiunii disciplinare sub formă de destituirea din funcție deținută*" și s-a obligat Consiliului raional Briceni de a achita în beneficiul lui Toderico Ivan, salariul pentru perioada absenței forțate de la muncă începând cu data emiterii deciziei Consiliului raional Briceni nr.5/2 – 13 octombrie 2020, precum și cinci salarii medii cu titlu de prejudiciu moral.

Referitor la cererea de recurs declarată de Toderico Ivan, împotriva încheierii Judecătoriei Edineț sediul central din 23.01.2024, Colegiul judiciar reține că, la 05.01.2024, Toderico Ivan a formulat o cerere de emitere a hotărârii suplimentare-explicative, prin care a solicitat instanței de judecată de a se expune asupra modului de executare și procedurii executorii a hotărârii pronunțate la 21.12.2023, precum și explicarea faptului că hotărârea emisă a devenit executorie din momentul pronunțării dispozitivului acesteia.

La rândul său, instanța de fond, prin încheierea din 23.01.2024, a respins cererea reclamantului Toderico Ivan cu privire la emiterea unei hotărâri suplimentare-explicative, ca neîntemeiată, (f.d.17 vol.I).

Nefiind de acord cu încheierea judecătoriei Edineț, sediul central, din 23.01.2024, în termen legal, Toderico Ivan a contestat-o cu recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea soluției instanței de fond, cu adoptarea unei noi hotărâri de admitere a cererii de emitere a unei hotărâri suplimentare-explicative.

Conform art.243 alin.(1) lit.b) Codul administrativ, *examinând recursul împotriva încheierii judecătoreşti, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.*

Potrivit art.241 alin.(3) Codul administrativ, *pentru contestarea cu recurs a încheierilor judecătoreşti se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.*

Iar, prevederile art.250 alin.(1) CPC statuează că, *instanța care a pronunțat hotărârea emite, din oficiu sau la cererea participanților la proces, o hotărâre suplimentară dacă: a) nu s-a pronunțat asupra unei pretenții formulate de către părți sau de către intervenientul principal; b) rezolvând problema dreptului în litigiu, nu a indicat suma adjudecată, bunurile ce urmează a fi remise sau acțiunile pe care pârâtul trebuie să le îndeplinească; c) nu a rezolvat problema repartizării între părți a cheltuielilor de judecată ori a omis să se pronunțe asupra cererilor martorilor, experților, specialiștilor, interpreților sau reprezentanților cu privire la cheltuielile de judecată a căror compensare li se cuvine*.

În conformitate cu art.251 alin.(1) CPC, *dacă sânt necesare explicații referitor la sensul, extinderea sau aplicarea dispozitivului hotărârii sau dacă hotărârea cuprinde dispoziții contradictorii, instanța emitentă, la cererea participanților la proces sau a executorului judecătoresc, dă explicații asupra dispozitivului ori omite dispozițiile contradictorii fără a modifica cuprinsul hotărârii*.

Deci, potrivit actelor normative menționate supra se atestă că, scopul emiterii hotărârii suplimentare/explicative este de a-i da hotărârii inițiale caracterul deplinătății, în situația în care hotărârea judecătorească trebuie să fie certă, să nu producă confuzii şi să

nu creeze disensiuni pentru cei care urmează să-şi conformeze conduita prescrierilor acesteia.

Respectiv, o hotărâre suplimentară/explicativă poate fi emisă doar în cazul când trebuie să aducă o certitudine necondiționată şi deplinătate hotărârii judecătorești inițiale.

La rândul său, Colegiul judiciar a reținut că, instanța de fond just a respins cererea de emitere a hotărârii suplimentare-explicative, or, din conținutul dispozitivului hotărârii datate cu 21.12.2023, sunt clar învederate capetele acțiunii admise și cele respinse, iar modalitatea și procesul de executare al unei hotărâri emise în ordinea contenciosului administrativ se execută de către instanțele de apel conform prevederilor capitolului VI din Codul administrativ.

Prin urmare, instanța de fond n-a constatat careva neclarități referitor la sensul, extinderea sau aplicarea dispozitivului hotărârii, la fel nu se atestă că hotărârea ar cuprinde dispoziții contradictorii, totodată, instanța de apel punctează că instanța de fond a acționat în limitele pretențiilor înaintate reieșind din prevederile art.240 alin.(3) CPC, nefiind constatate temeiuri pentru anularea încheierii judecătoriei Edineț, sediul central, din 23.01.2024.

Mai mult ca atât, hotărârea instanței de fond a cărei explicare s-a solicitat, a fost supusă controlului judiciar și dat fiind faptul că la depunerea cererii de apel, partea apelantă Consiliul raional Briceni și-a expus repetat argumentele invocate în cadrul dezbaterilor judiciare a instanței de fond, cărora prima instanță le-a dat aprecierea cuvenită, iar în opoziție, apelantul nu a prezentat argumente verosimile și admisibile în combaterea soluției adoptate de prima instanță, inclusiv în lipsa unui suport probator de natură să răstoarne soluția adoptată pe caz, Colegiul civil conchide că prima instanță a elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei și a aplicat corect normele de drept material și procedural, hotărârea fiind legală și întemeiată.

Având în vedere evenimentele redate succesiv supra, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Nord va respinge apelul declarat de Consiliul raional Briceni, împotriva hotărârii judecătoriei Edineț, sediul central, din 21 decembrie 2023.

Conducându-se de prevederile art.240 alin.(1) lit.a) Cod administrativ,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

DECIDE

Respinge cererea de apel declarată de Consiliul raional Briceni, împotriva hotărârii judecătoriei Edineț, sediul central, din 21 decembrie 2023, emisă în cauza de contencios

administrativ, la cererea de chemare în judecată formulată de Toderico Ivan către Consiliul raional Briceni, privind anularea actului administrativ, încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este definitivă, cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la pronunțarea deciziei motivate prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele ședinței,
judecător **Elena Grumeza**

Judecători **Svetlana Ghercavii**

Natalia Costaș